

Rjavi čmrlj (*Bombus pascuorum*)

doc. dr. Danilo Bevk

Nacionalni inštitut za biologijo

danilo.bevk@nib.si

Rjavi čmrlj je med bolj pogostimi in razširjenimi čmrlji v Sloveniji. Je srednje velik čmrlj rjave oziroma rdečerjave barve. Zaradi barve ga nečebelarji včasih zamenjajo kar z medonosno čebelo. Gnezdi največkrat na tleh, v mahu ali šopu trave, včasih tudi višje, npr. v ptičji gnezdilnici ali na poslopjih. Pomladi postane dejaven nekoliko kasneje kot vrste, ki gnezdiijo pod zemljo. Gnezda so srednje velika in štejejo približno 100 osebkov. Pri čmrljih sta velikost gnezda in število izleglih matic zelo odvisna od količine hrane. Če je hrane veliko, se lahko v enem gnezdu izleže tudi nekaj deset matic. Če je primanjkuje, se lahko razvijejo samo samci. Čas razvoja matic je pri različnih vrstah različen. Rjavi čmrlj ima počasen razvoj in se matice razvijejo šele zgodaj jeseni,

Matica rjavega čmrlja na hruški

gnezda pa ob lepem vremenu lahko vztrajajo do novembra. Dokaj preprosto ga je gojiti v gnezdilnici, če gnezda le ne napade voščena vešča.

Foto: Danilo Bevk

Pomgradov čebelnjak

V Pomgradu se zavedamo pomena skrbi za okolje. Ker smo odgovorni in nam je mar, kakšno dediščino bomo zapustili našim potomcem, smo z namenom varstva in ustrezne obravnave okolja že v letu 2018 pridobili okoljski certifikat ISO 14001/2015. Poleg odgovornega ravnanja v okviru svoje dejavnosti pa želimo narediti tudi korak vnaprej. Zaradi vseh koristi, ki jih imamo ljudje od čebel, smo se na Pomgradu odločili v svoji tesarski delavnici narediti lasten čebelnjak. Gradbinci

in čebele imamo tudi kaj skupnega, saj so čebele pri gradnji satja najbolj gospodaren in preudaren gradbenik v naravi. Naš sodelavec in vrhunski čebelar Danilo Bedek je bdel tako nad postavitvijo kakor tudi vselitvijo čebeljih družin. Hkrati s postavitvijo čebelnjaka smo postavili tudi hotelček za žuželke, ki je bil izdelan v sodelovanju z dijaki Srednje gradbene šole v Mariboru in bo nudil zatočišče tudi drugim žuželkam.

Sanja Miljuš Herman

Foto: Dušan Nadž

Laški čebelarji smo zopet rojili

Kljub izjemno nepredvidljivi in slabi lanski sezoni, na katero je najbolje kar pozabiti, smo bili čebelarji ČD Laško na občnem zboru nadvse zadovoljni. Zakaj? Po 32 letih smo od občine dobili v upravljanje popolnoma nove in posebno opremljene poslovne prostore – Čebelarski center, katerega svečano odprtje smo pripravili v sredini novembra.

Kot rečeno, po dežju vedno posije sonce. Za nami je namreč projekt podprt s sredstvi EU, namenjenimi razvoju podeželja. Nosilec projekta je bila Občina Laško, kot partnerji pa smo bili vanj povabljeni tudi čebelarji, Stik in Thermana Laško ter Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje.

Foto: Jože Blagotinišek

S projektom pod naslovom »Varujmo in izboljšajmo pogoje za ohranitev pestre združbe oprasovalcev« smo s skupnimi močmi s pomočjo predavanj in delavnic obiskovalce seznanjali s pomenom ohranjanja biotske raznovrstnosti ter čistega in zdravega okolja, ki bo zagotavljalo preživetje že tako ogroženim vrstam oprasovalcev kulturnih rastlin, med katere sodijo žal tudi čebele. Vsak od partnerjev je v mozaik idej prispeval svoj delež, in tako smo v Laškem pridobili celo paleto čebelarških interpretacijskih pripomočkov, kot so na primer informativne tablice z ugankami in odgovori kot nadgradnja že obstoječih tematskih tabel v parku Terme Laško. Ob omenjenih tematskih tablicah je dobila že obstoječa greda medovitih rastlin popolnoma novo podobo, vredno ogleda.

Od projekta, ki je bil ovrednoten na 45.000 € in, kot rečeno, ves namenjen čebelarstvu, smo laški čebelarji pridobili nov in opremljen Čebelarški center, ki je dostopen tudi invalidom. Čebelarški center, ki ga je Občina Laško uredila v kletnih prostorih nekoč zelo dejavnega čebelarja, mnogim izmed nas tudi mentorja, Evstahija Krašovca. Hiša je ena najstarejših hiš v samem mestnem jedru z vrtom in čebelnjakom, ki nam ga je občina popolnoma obnovila že pred leti ter nam ga zaupala v upravljanje za namen uporabe treh čebelarških krožkov. Poleg pohištva, ki je v pravem čebelarškem stilu, in manjše muzejske zbirke daje posebno noto centru še pet panojev, ki vsak zase vsebujejo aktualne teme, ki sledijo samemu naslovu projekta in so delo dveh naših avtoritet s področja oprasovalcev, doc. dr. Janka Božiča in dr. Danila Bevka. Razširjene vsebine panojev pa je možno spre-

Foto: Jože Blagotinšek

mljati po ekranu na dotik ali s pomočjo QR-kode na pametnem telefonu.

Čebelarški center Laško je namenjen vsem, ki se želijo seznaniti z življenjem čebel in njihovim pomenom za življenje ljudi. V času od odprtja smo gostili že mnogo domačih in tujih gostov tudi različnih starosti in vsi so bili navdušeni. Sprejme lahko do 30 ljudi, zato v njem prirejamo tudi predavanja za manjše skupine. Čebelarji smo ponosni in hvaležni, da smo lahko sodelovali v tem projektu, v katerem nismo pridobili samo lokalni čebelarji, ampak s takšnimi projekti pridobiva ugled in pomembnost celotno slovensko čebelarstvo. Zato vabljeni, pridite nas obiskat in preverit naše dejavnosti, ki temeljijo na sodelovanju različnih akterjev v občini. Čebele pa so nam zgled!

Franci Šolar, predsednik ČD Laško

Pivovarna Laško Union in Čebelarška zveza Slovenije pišeta medeno zgodbo

Z gotovostjo lahko rečemo, da sta pivovarstvo in čebelarstvo v Sloveniji eni izmed najbolj tradicionalnih dejavnosti, zato ni čudno dejstvo, da sta Pivovarna Laško Union in Čebelarška zveza Slovenije navezali sodelovanje. Kot prvi cilj sodelovanja je postavljen čebelnjak na območju pivovarne v Laškem, v katerem prebiva deset čebeljih družin. Gre za tipičen slovenski čebelnjak, ki je okrašen s pridihom tradicionalne ljudske umetnosti, in sicer s poslikanimi panjskimi končnicami, ki so tako kot blagovna znamka Laško del slovenske identitete. Nastale so izpod rok mladih slovenskih slikarjev in ponazarjajo skoraj 200-letno tradicijo varjenja piva. Na desetih panjskih končnicah je predstavljena zgodovina pivovarstva od daljnega leta 1825 do danes, kar je tudi eden izmed posebnih načinov upodabljanja zgodovine podjetja. Pivovarna Laško Union uvršča novo čebeljo pridobitev v vsebino strategije trajnostnega razvoja »Varimo boljši svet«, v sklop katere je dodala sodelovanje blagovne znamke Laško z lokalnim okoljem in ohranjanjem zelenega

(hmelj) in rumenega (med) zlata. Nadgradnjo nedvomno predstavlja ob ustreznih zunanjih razmerah tudi pridelava medu iz lastnega čebelnjaka, ki bo uporabljen za razvoj me-

Odprtje čebelnjaka 18. maja 2020

Foto: Primož Bregar